

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, judecător V. Hadîrcă
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător – Valeriu Doagă,

Judecători –

Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,

Nina Vascan, Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de către FPC „Lăcătuș” SRL împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care a fost casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2016,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a FPC „Lăcătuș” SRL către Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, intervenienți accesorii Grupul neoficial de producători agricoli reprezentat de Barcaru Mihail, Primăria s. Hîrtop, rl Cimișlia și Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

constată:

La 22 martie 2012, FPC „Lăcătuș” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, intervenienți accesorii Grupul neoficial de producători agricoli reprezentat de Barcaru Mihail, Primăria s. Hîrtop, rl Cimișlia și Ministerul Finanțelor, privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că, la 20 octombrie 2014, a încheiat cu Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, Primăria s. Hîrtop, rl Cimișlia și Grupul neoficial de producători agricoli contractul nr. CW-057/14RFSADP de executare a lucrărilor civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungimea de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia.

Potrivit prevederilor contractului menționat, FPC „Lăcătuș” SRL s-a obligat să execute lucrări de construire a rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungimea de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia, în termenul convenit de către părți - 16 martie 2015, cu posibilitatea unei eventuale extinderi sau prelungire justificată prin argumentare, iar Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD

s-a obligat să achite prețul serviciilor oferite în sumă de 2942447,43 de lei.

Contrar prevederilor contractului, care stipulează obligația angajatorului de a achita suma de 2868886,24 de lei din prețul contractului la prezentarea proceselor-verbale de îndeplinire a lucrărilor de construcție, fapt realizat integral la 19 iunie 2015 și comunicat angajatorului prin scrisoarea nr.42 din 19 iunie 2015, această sumă a fost achitată doar parțial și cu reținere, deși la 19 iunie 2015 de către angajator a fost emis certificatul de plată - factura nr.3, ce stabilește suma îndreptată spre plată, și numai la 17 decembrie 2015, pârâtul a achitat reclamantului prețul lucrărilor îndeplinite în sumă de 512346 de lei, reținând neîntemeiat suma bănească în mărime de 294244,74 de lei, 10% din valoarea totală a contractului, calificând-o ca penalitate percepută de la contractant pentru depășirea neîntemeiată a datei planificate de finalizare a lucrărilor.

În pofida faptului că depășirea termenului de executare a lucrărilor s-a produs din culpa clientului, iar achitarea tardivă a lucrărilor de construcție executate din culpa angajatorului, consecințele de penalizare nejustificat au fost puse în sarcina contractantului.

Potrivit clauzelor contractuale, termenul limită de executare a lucrărilor stabilit inițial de către părți a fost - 16 martie 2015 și, deși, demararea lucrărilor de construcție a fost realizată de contractant în termen, la 24 octombrie 2014, prin cererea clientului adresată către proiectantul SRL „Total-Proiect”, contractant FPC „Lăcătuș” SRL, contractantul a fost informat despre intenția clientului de a opera modificări în proiectul de execuție existent, fapt posibil de a fi realizat doar cu aprobarea angajatorului. Prin cerere s-a solicitat operarea următoarelor modificări: modificarea diametrului conductei de aducție de la stația de pompare la bazin din 315 mm în 250 mm; din cauza termenilor foarte restrânși de execuție a lucrărilor și lipsei pe piață a peliculei cu grosimea de 2 mm de a o înlocui cu pelicula cu grosimea de 1,5 mm; din cauza necesității irigării unor câmpuri neprevăzute de proiect de a modifica pompa de irigare pe una mai puternică cu o înălțime de pompare mai mare cu 20 m și să fie în complet cu invertor de tensiune EE (electronic control); de adăugat un filtru automat la stația de pompare cu debit până la 200 m.c.

La 06 noiembrie 2014, această cerere a fost comunicată angajatorului, fiind emis avizul de acceptare cu perfectarea modificărilor în proiect și devizul de cheltuieli. Deși, clientul urma să recurgă la punerea în executare a cererii acceptate, la 10 noiembrie 2014 de către conducătorul GȚ „Barcaru Mihail” a fost depusă o cerere suplimentară în adresa proiectantului, contractantului și a angajatorului, prin care se solicita operarea altor modificări la proiect, decât cele acceptate de angajator, și anume: de modificat amplasarea stației de pompare cu circa 100 m spre digul bazinului, deoarece nivelul apei din bazinul acvatic s-a micșorat considerabil; din cauza modificării amplasamentului stației de pompare de modificat traseul conductei de aducție spre bazinul proiectat.

Cererea din 10 noiembrie 2014 nu a fost acceptată de angajator, corespunzător, clientul a efectuat modificări în proiect prin intermediul autorilor de proiect, fără aprobarea angajatorului și pe parcursul a 126 de zile nu a oferit acces contractantului la o parte a șantierului, până la primirea proiectului modificat,

însoțit de raportul de verificare cu nr.1062-03-15(14) din 15 martie 2015.

Potrivit prevederilor pct. 13.1. din contract, clientul va transmite contractantului toate părțile componente ale șantierului. Dacă o parte a șantierului nu a fost transmisă până la data stabilită în contract, clientul va fi considerat întârziat în începutul activităților relevante, ceea ce constituie caz de compensare.

Prin coroborare cu prevederile pct. 19.1 din contract, angajatorul va amâna data planificată de finalizare dacă un caz de compensare are loc... care face finalizarea lucrărilor până la data planificată de finalizare imposibilă, iar conform prevederilor pct.29.1. din contract, cazuri de compensare sunt considerate următoarele: lit. a) clientul nu oferă acces la o parte a șantierului până la data de intrare în posesiunea șantierului stabilită în datele contractului; lit. c) angajatorul solicită o amânare sau nu prezintă scheme, specificații sau instrucțiuni necesare pentru executarea lucrărilor la timp și lit. h) alți contractanți, autorități publice, utilități, clientul sau angajatorul nu lucrează în conformitate cu datele și alți termeni stabiliți în contract și aceasta cauzează întârziere sau costuri suplimentare contractantului.

Având în vedere că modificările în proiect (acceptate de angajator la 06 noiembrie 2014) erau esențiale și accesul la o parte a șantierului nu a fost oferit, contractantul nu a putut continua executarea lucrărilor de construcție la o parte a șantierului, fiind forțat de împrejurări să aștepte modificările solicitate de client și aprobate de angajator.

În acest context, SRL „Lăcătuș” a accentuat că angajatorul a admis o gravă eroare și a atribuit raportul de verificare cu nr. 1062-03-15(14) din 15 martie 2015 la cererea de modificare a proiectului (acceptată la 06 noiembrie 2014), atunci când de facto acest raport vizează modificările solicitate de către client prin cererea din 10 noiembrie 2014 (neacceptată de către angajator).

Conformându-se prevederilor pct.21.1 din contract, contractantul a avertizat în formă scrisă angajatorul despre imposibilitatea finalizării lucrărilor de construire în termenul planificat din cauza circumstanțelor specifice create de către client - operarea modificărilor în proiect și la 26 februarie 2015 a expediat cererea nr. 12 privind extinderea termenului de efectuare a lucrărilor de construcție la obiectul - lucrările civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungimea de 2 km în s. Hîrtop, rul Cimișlia.

Reieșind din obligația stipulată în pct.44.1. din contract, contractantul a prezentat îngrijorările sale în privința executării lucrărilor către angajator.

Prin scrisoarea UCIP-IFAD nr.06/1890 din 23 martie 2015, extinderea termenului de execuție a lucrărilor de construcție a fost acceptată până la 30 aprilie 2015, dată la care FPC „Lăcătuș” SRL a remis în adresa clientului scrisoarea de informare nr. 1 despre progresul lucrărilor și despre necesitatea de operare a unor modificări în proiectul de execuție, prin care acesta a fost anunțat despre necesitatea prezentării modificărilor la proiect și imposibilitatea reluării lucrărilor.

Deși, modificarea proiectului a fost decisă cu acordul angajatorului, acesta, fără a verifica cauza neîndeplinirii acestei obligațiuni de către client, și survenirea unui caz de compensare pentru contractant, la 14 mai 2015, a expediat în adresa contractantului scrisoarea de informare nr.06/1128, prin care a anunțat despre

încălcarea fără de motive întemeiate a termenului de execuție a lucrărilor de construcție și aplicarea penalităților de întârziere, iar la 15 mai 2015, prin cererea nr.34 FPC „Lăcătuș” SRL a sesizat repetat angajatorul despre neonorarea obligațiilor clientului de modificare a proiectului, fapt ce împiedică executarea lucrărilor de construcție. Concomitent, s-a solicitat extinderea termenului de executare a lucrărilor până la 19 iunie 2015.

Fiind forțat de împrejurări să întreprindă măsuri de urgentare a operării modificărilor în proiectul de execuție și finalizare a lucrărilor, contractantul s-a condus de hotărârea grupului de lucru expusă în procesul-verbal nr.01 din 16 martie 2015 și a finanțat din surse creditare pe riscul său procurarea tuturor materialelor și a utilajelor, acceptate la 06 noiembrie 2014.

Reieșind din faptul că beneficiarul proiectului – GȚ „Barcaru Mihail” se afla într-un conflict financiar cu proiectantul - SRL „Total-Proiect”, FPC „Lăcătuș” SRL, prin scrisoarea de informare din 25 septembrie 2015, a adus la cunoștința UCIP-IFAD despre adresarea către o întreprindere terță, în soluționarea problemelor de modificări în proiect, folosindu-se de dreptul acordat prin prisma prevederilor art. 11 din Legea nr.16 din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese și a pct. 17.1. din contract.

Grație efortului depus de contractant în comandarea și finanțarea modificărilor din proiect întreprinderii „Bricet&Pilet”, cu achitarea din cont propriu a 12000 lei, a contribuit la operarea modificărilor la 05 noiembrie 2015, solicitate de client și acceptate de angajator prin cererea din 06 noiembrie 2014, și la recepționarea lucrărilor de construcție la 13 noiembrie 2015.

Prin atitudinea pasivă și lipsită de interes a angajatorului și a clientului în operarea modificărilor solicitate și acceptate, FPC „Lăcătuș” SRL a fost nejustificat pus în întârziere privind executarea lucrărilor de construcție.

Chiar dacă s-a adresat în repetate rânduri către pârât cu solicitarea de a-și onora obligațiunile contractuale în termen, până în prezent nu s-a stins suma nejustificat reținută, precum și se evită orice posibilitate de soluționare pe cale amiabilă a litigiului apărut.

Astfel, la 10 februarie 2016, în adresa pârâtului a fost expediată pretenția nr. 1 din 08 februarie 2016, care a fost examinată de pârât în decurs de 30 de zile, soldată în final cu refuzul în satisfacerea benevolă a pretențiilor înaintate.

Reieșind din faptul că restituirea sumei nejustificat reținută este o obligație pecuniară, reclamantul a solicitat încasarea sumei ratei de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei și a dobânzii de întârziere în mărime de 9% la suma datoriei neachitate. Dobânda de întârziere constituie suma de 136660,07 de lei.

Suplimentar, obligația angajatorului de a achita dobânda este expres stabilită în prevederile pct.28.1. din contract, care prevăd că dacă angajatorul face o plată cu întârziere, contractantului i se va plăti dobânda pentru plata întârziată la următoarea plată.

Reclamantul a mai indicat că valoarea acțiunii constituie suma de 430904,81 de lei, în consecință, la depunerea cererii de chemare în judecată urmează să se achite taxa de stat în mărime de 12927,14 lei.

Prin urmare, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului în

beneficiul FPC „Lăcătuș” SRL a sumei de 294244,74 de lei cu titlu de datorie, a dobânzii de întârziere pentru perioada 19 iunie 2015 - 21 martie 2016 în mărime de 136660,07 de lei și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în acest proces, taxa de stat în mărime de 12927,14 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2016, acțiunea înaintată de FPC „Lăcătuș” SRL a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD în beneficiul FPC „Lăcătuș” SRL suma de 294244,74 de lei cu titlu de datorie, 8827,34 de lei cu titlu de taxă de stat achitată, și 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate, în rest pretențiile fiind respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, a fost respins apelul declarat de FPC „Lăcătuș” SRL, admis apelul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD și cererile de alăturare la apel înaintate de reprezentantul Grupului neoficial de producători agricoli Barcaru Mihail și de Ministerul Finanțelor.

S-a casat hotărârea primei instanțe și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 14.09.2017, FPC „Lăcătuș” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a acesteia și casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea ce ține de respingerea pretenției de încasare a dobânzii de întârziere, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a pretențiilor.

În motivarea recursului a indicat că contrar prevederilor art. 239, 390 CPC, instanțele și-au întemeiat concluziile pe unele interpretări arbitrare ale probelor administrate, au dat o calificare contrară normelor imperative, fapt ce a dus la examinarea eronată a cauzei.

La 03.03.2018, Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului.

La 13.03.2018, Ministerul Finanțelor a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că, de textul integral a deciziei recurate a fost expediat spre cunoștință participanților la proces la 19 iulie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 129, Vol. II), iar recursul a fost depus la 14.09.2017, date despre recepționarea deciziei integrale la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2018, recursul a fost declarat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și

care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și referințe, Colegiul constată că instanța de apel, la examinarea cauzei, a aplicat eronat prevederile legale, concluziile expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

Astfel, după cum atestă materialele speței, la 20.10.2014, între FPC „Lăcătuș” SRL și Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, Primăria satului Hîrtop, rl Cimișlia, Grupul neoficial de producători agricoli reprezentat de Mihail Barcaru, a fost încheiat contractul nr.CW-057/14RFSADP de executare a lucrărilor civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungimea de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia.

Potrivit acestui contract, Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD deține calitatea de angajator, Grupul neoficial de producători agricoli - client, iar FPC „Lăcătuș” SRL - contractant.

Conform contractului dat, clientul își manifestă voința ca contractantul să execute lucrările civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungime de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia.

Data pentru finalizarea tuturor lucrărilor a fost preconizată pentru 16.03.2015. Prețul contractului a fost estimat în sumă de 2 942 447, 43 de lei. Din suma totală, în anul 2014 urmau să fie achitate 2 868 886, 24 de lei, iar diferența de 73 561, 19 de lei urma să fie achitată în anul 2015, la expirarea perioadei de garanție.

La 20.10.2014, a fost încheiat contractul nr.CW-057/14RFSADP de executare a lucrărilor civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungime de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia, între FPC „Lăcătuș” SRL și SRL „Total-Proiect”, potrivit căruia, contractantul - FPC „Lăcătuș” SRL și-a manifestat voința ca subcontractantul - SRL „Total-Proiect” să execute unele lucrări civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungime de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia și de înlăturare a oricăror defecte în legătură cu acestea.

Ulterior, la 24.10.2014, GȚ „Barcaru Mihail”, Primăria satului Hîrtop, rl Cimișlia a solicitat „Total-Proiect” SRL și „Lăcătuș” SRL operarea unor modificări la lucrările prevăzute de contract, care au fost acceptate prin avizul angajatorului din 06.11.2014.

La 10.11.2014, GȚ „Barcaru Mihail” a depus o cerere suplimentară în adresa „Total-Proiect” SRL, „Lăcătuș” SRL și Unității Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, prin care a solicitat operarea altor modificări la proiect, decât cele acceptate de Angajator, și anume: de modificat amplasarea stației de pompare cu circa 100 m spre digul bazinului, deoarece nivelul apei din bazinul acvatic s-a micșorat considerabil: din cauza modificării amplasamentului stației de pompare de modificat traseul conductei de aducție spre bazinul proiectat.

Această cerere nu a fost acceptată de Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD (angajator), corespunzător, nu putea fi pusă în

aplicare de către Beneficiar (client).

La 26.02.2015, directorul SRL „Lăcătuș” a solicitat Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD extinderea termenului de efectuare a lucrărilor de construcție la obiectul „lucrărilor civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungime de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia”, în legătură cu faptul că, la 10.11.2014, GȚ „Barcaru Mihail”, a intervenit cu cerere de operare a unor modificări în proiectul de execuție, iar SRL „Lăcătuș” nu a primit de la GȚ „Barcaru Mihail” proiectul modificat și expertizat în ordinea stabilită pentru a continua executarea lucrărilor.

Prin amendamentul nr. 1 de executare a lucrărilor civile privind construcția rețelei de aprovizionare cu apă pentru irigare cu lungime de 2 km în s. Hîrtop, rl Cimișlia nr. CW- 057/14RFSADP din 20.10.2014, părțile au convenit să includă în contract următoarea modificare: „data solicitată pentru finalizarea tuturor lucrărilor va fi de 30.04.2015, însă contractul va fi valabil până la 31.12.2015 după expirarea perioadei de garanție și achitarea completă cu contractantul, termenul limită pentru finalizarea tuturor lucrărilor nu poate fi prelungit după data de 30.04.2015”.

Conform prevederilor pct.13.1. din contract nr. CW-057/14RFSADP din 20.10.2014 „Clientul va transmite Contractantului toate părțile componente ale șantierului. Dacă o parte a șantierului nu a fost transmisă până la data stabilită în Datele contractului, Clientul va fi considerat a fi întârziat începutul activităților relevante, ceea ce constituie caz de compensare.”

Prevederile pct. 19.1 din același contract stabilesc că „Angajatorul va amâna Data Planificată de Finalizare dacă un Caz de Compensare are loc... care face Finalizarea Lucrărilor până la Data Planificată de Finalizare imposibilă”, iar pct.29.1. din contract stipulează că la cazurile de compensare se referă următoarele situații:

lit. a) Clientul nu oferă acces la o parte a Șantierului până la Data de Intrare în Posesiunea Șantierului stabilită în Datele Contractului;

lit. c) „Angajatorul solicită o amânare sau nu prezintă Scheme, Specificații sau restricțiuni necesare pentru executarea Lucrărilor la timp”;

lit. h) „Alți contractanți, autorități publice, utilități. Clientul sau Angajatorul nu lucrează în conformitate cu datele și alți termeni stabiliți în Contract și aceasta cauzează întârziere sau costuri suplimentare Contractantului”.

Conform raportului de verificare nr. 1062-03-15(14) din 15.03.2015, la proiectul de execuție „rezervor de acumulare a apei pentru irigare în extravilanul s. Hîrtop, rl Cimișlia”, în pct.5.2 se indică că modificarea de proiect constă în reamplasarea stației de pompare a apei din sursă și modificarea traseului rețelelor proiectate inițial. Parametrii tehnici ai pompei adoptate inițial au rămas neschimbați, dar locul de montare a fost strămutat la o distanță de 100 m. În baza acestui raport, s-a dedus concluzia că proiectul de execuție „rezervor de acumulare a apei pentru irigare în extravilanul s. Hîrtop, rl Cimișlia”, se recomandă pentru aprobare.

Deși, prin raportul nr. 1062-03-15(14) din 15.03.2015, proiectul de execuție „rezervor de acumulare a apei pentru irigare în extravilanul s. Hîrtop, rl Cimișlia”, a fost recomandat pentru aprobare, angajatorul Unitatea Consolidată pentru

Implementarea Programelor IFAD nu a ținut contul de faptul că acest raport se referă la operarea modificărilor în proiect solicitate în baza cererii din 10.11.2014, adresată de GȚ „Barcaru Mihail” către „Total-Proiect” SRL, „Lăcătuș” SRL și Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, cu privire la operarea altor modificări la proiect, decât cele acceptate de Angajator.

Privitor la cererea GȚ „Barcaru Mihail” din 10.11.2014, Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD nu a semnat vreun aviz de acceptare, de vreme ce angajatorul a acceptat prin avizul din 06.11.2014 modificările în proiect și devizul de cheltuieli la cererea din 24.10.2014, a GȚ „Barcaru Mihail, Primăriei satului Hîrtop, r1 Cimișlia către „Total-Proiect” SRL și „Lăcătuș” SRL, prin care a fost solicitată operarea modificărilor diametrului conductei de aducție de la stația de pompare la bazin din 315 mm în 250 mm. Respectiv, beneficiarul nu a avut dreptul să pună în executare aceste modificări la proiect și cu atât mai mult să le prezinte spre verificare sau aprobare, de aceea prin Scrisoarea nr. 1 din 30.04.2015, FPC „Lăcătuș” SRL a informat GȚ „Barcaru Mihail” despre progresul lucrărilor și despre necesitatea de operare a unor modificări în proiectul de execuție prin care acesta a fost anunțat despre necesitatea prezentării modificărilor la proiect și imposibilitatea reluării lucrărilor.

La 14.05.2015, Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD a expediat în adresa Contractantului Scrisoarea de Informare nr.06/1128, prin care a anunțat despre încălcarea fără motive întemeiate a termenului de execuție a lucrărilor de construcție și aplicarea penalităților de întârziere.

Din înscrisul la pagina nr.21 a Registrului documentelor intrate pe anii 2015-2016 a IFAD, rezultă că sub numărul de înregistrare 06/2124 din 19.06.2015 este înregistrată cererea SRL „Lăcătuș” cu solicitarea de creare a comisiei/finisare lucrări, fapt ce confirmă finalizarea lucrărilor. Tot la această dată, au fost întocmite 5 acte ce confirmă finalizarea lucrărilor de construire, semnate de către: directorul SRL „Lăcătuș” - M. Dăscălescu, Primarul s. Hîrtop, r1 Cimișlia, Vladimir Medoni, Reprezentantul autorizat al grupului-client Mihail Barcaru: Nota informativă privind valoarea lucrărilor executate în perioada 30.04.2015 - 19.06.2015; Lista cumulativă a materialelor finisate (Forma Standard CSUP 7-2); Cerere de plată Nr. 1 (Forma Standard CSUP 7-3); Cererea de plată Nr. 1 (Forma Standard CSUP 7-4); Certificat de plată - Factura nr. 1 din 19.06.2015 (Forma Standard CSUP 7-2).

Cu toate că, Certificatul de plată - Factura nr.3 a fost emis încă la 19.06.2015, cu indicarea sumei îndreptate spre plată, achitarea sumei de 512346 de lei a fost efectuată de către Angajator doar la data de 17.12.2015, după operarea modificărilor corespunzătoare în proiectul de execuție și semnarea actelor de finalizare a lucrărilor.

La 15.05.2015, prin Cererea nr.34, FPC „Lăcătuș” SRL a sesizat repetat Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD despre neonorarea obligațiilor Clientului de modificare a proiectului, aprobate la 06.11.2014, fapt ce împiedică executarea lucrărilor de construcție. Totodată, s-a solicitat extinderea termenului de executare a lucrărilor până la data de 19.06.2015.

Prin Scrisoarea de informare din 25.09.2015, FPC „Lăcătuș” SRL a adus la cunoștința UCIP -IFAD despre adresarea către o întreprindere terță, în soluționarea

problemelor de modificări în proiect, folosindu-se de dreptul acordat prin prisma prevederilor art. 11 din Legea RM nr. 16 din 15.02.2008 „Cu privire la conflictul de interese” și a pct. 17.1. din Contract.

Totodată, prin scrisoarea respectivă, s-a adus la cunoștință faptul că o altă companie, care va efectua modificările în proiectul de execuție, în scopul de a urgenta recepționarea obiectului, va fi SRL „Bricchet & Pelet”, care și va efectua modificările menționate în proiectul de execuție pentru a urgenta recepționarea proiectului și va elibera avizul de finalizare a lucrărilor și la recepția finală a obiectului de infrastructură.

Conform contractului nr. 1 din 29.09.2015, încheiat între FPC „Lăcătuș” SRL și SRL „Bricchet & Pelet”, au fost operate modificări pentru care FPC „Lăcătuș” SRL a achitat 12000 lei. Doar în baza modificărilor la proiect elaborate de SRL „Bricchet & Pelet”, contractantul FPC „Lăcătuș” SRL a avut posibilitatea să obțină avizul de finalizare a lucrărilor pentru recepția finală a obiectului.

La 10.02.2016, în adresa pârâtului, reclamantul a expediat Pretenția nr. 1 din 08.02.2016 privind achitarea sumei bănești în mărime de 294 244, 74 de lei, datoria formată în baza contractului nr. CW-057/14RFSADP din 20.10.2014 și cu solicitarea privind achitarea dobânzii de întârziere pentru perioada de 19.06.2015 - 08.02.2016 în suma de 121 141, 68 de lei.

Prin răspunsul din 11.03.2016, UCIP-IFAD a informat pe FPC „Lăcătuș” SRL despre faptul că, s-a refuzat în satisfacerea benevolă a pretențiilor înaintate.

Astfel, verificarea și analiza situației expuse mai sus prin prisma prevederilor legale atestă despre faptul că, prima instanță corect și întemeiat a dispus admiterea parțială a acțiunii, constatând, în așa fel, că depășirea termenului inițial stabilit prin contract – 30.04.2015 nu poate fi pusă în vinovăția contractantului – FPC „Lăcătuș” SRL, iar volumul de lucrări fiind integral executat justifică admiterea cerinței de achitare a datoriei reținute de către pârât sub formă de penalitate în mărime de 294244, 74 de lei, din care considerente argumentele instanței de apel, precum că pretenția reclamantului privind încasarea din contul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD a sumei sus-indicate este nefondată, Colegiul le apreciază ca neîntemeiate și lipsite de temei juridic.

Conform art. 624 alin. (5) Cod civil, debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăției sale. Or, în speță, circumstanțele constatate *supra* indică cu certitudine la faptul că finalizarea lucrărilor peste termenul stabilit în contract nu este rezultatul neonorării obligațiilor contractuale, ci este din cauza neoperării de către client a modificărilor la proiect.

Pe cale de consecință, Colegiul conchide de a admite recursul declarat de FPC „Lăcătuș” SRL și de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, cu menținerea hotărârii Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2016.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. f) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către FPC „Lăcătuș” SRL.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a FPC „Lăcătuș” SRL către Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD, intervenienți accesorii Grupul neoficial de producători agricoli reprezentat de Barcaru Mihail, Primăria s. Hîrtop, rl Cimișlia și Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2016.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul -

Valeriu Doagă,

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva,

Ion Druță,

Nina Vascan,

Svetlana Filincova